Lietas arhīva Nr. A42-00693-22/3
ECLI:LV:ADRJRIT:2022:1117.A420231121.4.S

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2022.gada 17.novembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese M. Miķelsone

piedaloties pieteicējas ārvalstu komersanta filiāles "Forum Cinemas Latvia OU filiāle Latvijā" pilnvarotajai pārstāvei zvērinātai advokātei Anetei Dimitrovskai un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pilnvarotajam pārstāvim /pers. E/,

mutvārdu procesā, izmantojot *Microsoft Teams* videokonferenču rīku, atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz ārvalsts komersanta filiāles "Forum Cinemas Latvia OU filiāle Latvijā" pieteikumu par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, ar kuru ārvalsts komersanta filiālei "Forum Cinemas Latvia OU filiāle Latvijā" tiktu piešķirts atbalsts apgrozāmo līdzekļu plūsmas krituma kompensēšanai 88 501,17 *euro* par 2021.gada maiju.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja ārvalsts komersanta filiāle "Forum Cinemas Latvia OU filiāle Latvijā" ar iesniegumu vērsās Valsts ieņēmumu dienestā (turpmāk – Dienests), lūdzot piešķirt atbalstu apgrozāmo līdzekļu plūsmas krituma kompensēšanai par 2021.gada maiju 100 000 *euro* apmērā (*lietas 6.–10.lapa*).

Ar Dienesta Nodokļu nomaksas veicināšanas pārvaldes Trešās pievienotās vērtības nodokļa daļas vadītājas 2021.gada 8.jūlija lēmumu Nr.33.17-3/17.9.1/71535 pieteicējai piešķirts atbalsts apgrozāmo līdzekļu plūsmas krituma kompensēšanai par 2021.gada maiju 11 498,83 *euro* apmērā un atteikts piešķirt atbalstu apgrozāmo līdzekļu plūsmas krituma kompensēšanai par 2021.gada maiju 88 501,17 *euro* apmērā (turpmāk – sākotnējais lēmums) (*lietas 11.–12.lapa*).

Nepiekrītot sākotnējam lēmumam daļā, ar kuru atteikts piešķirt atbalstu apgrozāmo līdzekļu plūsmas krituma kompensēšanai par 2021.gada maiju 88 501,17 *euro* apmērā, pieteicēja to apstrīdēja Dienesta ģenerāldirektorei (*lietas 14.–15.lapa*).

[2] Ar Dienesta 2021.gada 10.augusta lēmumu Nr.33.17-6/22.9/8743 sākotnējais lēmums apstrīdētajā daļā atstāts negrozīts (turpmāk – Lēmumi) (*lietas 17.–19.lapa*).

Lēmumā secināts, ka Ministru kabineta 2020.gada 10.novembra noteikumi Nr.676 "Noteikumi par atbalstu Covid-19 krīzes skartajiem uzņēmumiem apgrozāmo līdzekļu plūsmas nodrošināšanai" (turpmāk – Noteikumi Nr.676) noteic kritērijus un kārtību valsts atbalsta piešķiršanai Covid? 19 krīzes skartajiem nodokļu maksātājiem apgrozāmo līdzekļu plūsmas nodrošināšanai. Atbilstoši Noteikumu Nr.676 4.2.1. un 7.^{2} 1.apakšpunktam atbalstu var saņemt tāds uzņēmums, kas reģistrēts Dienestā kā nodokļu maksātājs un kuram atbalsta perioda mēnesī uzņēmuma apgrozījums ir krities vismaz par 20 %, salīdzinot ar vidējo apgrozījumu 2020.gada augustā, septembrī un oktobrī kopā, un atbalsta perioda mēnesī apgrozījums krities vismaz par 30 %, salīdzinot ar apgrozījumu 2019. vai 2020.gada atbilstošajā mēnesī. Atbalsts, kas minēts šo Noteikumi Nr.676 6. un 7.punktā, 2021.gada maijā vai jūnijā kopā ar uzņēmuma attiecīgā mēneša apgrozījumu nepārsniedz apgrozījumu 2019. vai 2020.gada atbilstošajā mēnesī.

Pieteicējas apgrozījums 2020.gada maijā bija 16 486 *euro*, savukārt 2021.gada maijā – 5615 *euro*. Tādējādi pieteicējai piešķirts atbalsts 11 498,83 *euro*, kas ir starpība starp 2020. un 2021.gada maija apgrozījumiem.

Atbalsta mēneša atbalsta apmērs kopā ar uzņēmuma attiecīgā apgrozījuma apmēru nevar pārsniegt salīdzinošā perioda kopējo apgrozījumu, tas ir, atbalsts nepārsniedz apgrozījuma kritumu. Atbalsta apmērs nosakāms, ņemot vērā attiecīgā mēneša apgrozījumu un apgrozījumu 2019. vai 2020.gada atbilstošajā mēnesī.

Pieteicēja komercreģistrā un kā nodokļu maksātāja reģistrēta tikai 2019.gada 23.jūlijā, līdz ar to konkrētajā gadījumā 2019.gada maijs kā salīdzināmais periods atbalsta par 2021.gada maiju apmēra noteikšanai nav izmantojams.

[3] Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikums par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu (*lietas 3.–4.lapa*). Pieteikums pamatots, norādot turpmāk minētos argumentus.

[3.1] Lēmumā vērtēts vienīgi pieteicējas reģistrācijas laiks, bet nav ņemts vērā apstāklis, ka 2019.gada 21.oktobrī norisinājās SIA "FORUM CINEMAS" reorganizācija, kā rezultātā minētais uzņēmums tika pievienots pieteicējai, pieteicējai pārņemot visas SIA "FORUM CINEMAS" tiesības un saistības. Līdz ar to atbalsta par 2021.gada maiju apmēra noteikšanai vērtējama ne vien pieteicējas darbība 2019.gada maijā, bet arī pieteicējai pievienotās SIA "FORUM CINEMAS" darbība attiecīgajā laika periodā.

[3.2] Pieteicējas apgrozījums 2021.gada maijā bija 5615 *euro*, savukārt vidējais apgrozījums 2020.gada augustā, septembrī un oktobrī kopā bija 269 281 *euro*. No minētā secināms, ka pieteicējas apgrozījums atbalsta perioda mēnesī ir krities vismaz par 20 % salīdzinājumā ar pieteicējas vidējo

apgrozījumu 2020.gada augustā, septembrī un oktobrī kopā. Līdz ar to pat tad, ja neņem vērā SIA "FORUM CINEMAS" reorganizāciju un tās pievienošanu pieteicējai, ir konstatējamas pieteicējas tiesības saņemt lūgto atbalstu, pamatojoties uz Noteikumu Nr.676 4.2.3.apakšpunktā noteikto.

Turklāt vērā ņemams apstāklis, ka līdzīgos un salīdzināmos apstākļos Dienests ir pieņēmis labvēlīgu administratīvo aktu, ar kuru pieteicējai piešķirts atbalsts par 2021.gada jūniju.

[4] Administratīvajā rajona tiesā saņemtajā rakstveida paskaidrojumā Dienests pieteikumu neatzīst un uzskata to par nepamatotu, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem, papildus norādot turpmāk minēto (*lietas 30.–31.lapa*).

Noteikumu Nr.676 4.2.apakšpunktā noteiktie kritēriji interpretējami šauri, tas ir, vērtējot konkrētā kritērija tiešu atbilstību. Neizpildoties kādam kritērijam, atbalsts var tikt atteikts.

[5] Tiesas sēdē pieteicējas pilnvarotā pārstāve uzturēja pieteikumu, pamatojoties uz pieteikumā norādītajiem argumentiem. Savukārt Dienesta pilnvarotais pārstāvis pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumā norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar lietas dalībnieku sniegtajiem paskaidrojumiem, secina turpmāk minēto.

[7] Pieteicēja 2021.gada 10.jūnijā vērsās Dienestā, lūdzot piešķirt tai atbalstu par 2021.gada maiju, pamatojoties uz Noteikumu Nr.676 normām (*lietas 6.–10.lapa*).

Ja pieteikums ir par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai, kas izskata lietu pēc būtības, jāvērtē tie tiesiskie un faktiskie apstākļi, kas pastāvēja līdz lietas izskatīšanas pabeigšanai. Izņēmums ir gadījumā, ja pieprasītais labums ir saistīts ar konkrētu laika periodu vai ja tiesību normas grozījuma gadījumā pārejas noteikumos ir atrunāts citādi (*Senāta 2016.gada 1.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-33/2016 7.punkts*).

Ņemot vērā, ka pieteicējas pieprasītais labums ir saistīts ar konkrētu laika periodu (atbalsts pieprasīts par 2021.gada maiju), izskatāmajā lietā piemērojamas tās tiesību normas, kuras bija spēkā laikā, kad pieteicēja lūdza attiecīgo valsts atbalstu piešķirt.

Tādējādi tiesa vērtēs, vai pieteicējai ir piešķirams prasītais labums – atbalsts apgrozāmo līdzekļu plūsmas krituma kompensēšanai par 2021.gada maiju 88 501,17 *euro* apmērā –, ņemot vērā to tiesisko regulējumu, kāds tas bija labuma prasīšanas brīdī, tas ir, Noteikumus Nr.676 redakcijā, kas bija spēkā no 2021.gada 8.jūnija līdz 16.jūlijam.

[8] Atbilstoši Noteikumu Nr.676 4.punktam šo noteikumu ietvaros atbalstu var saņemt tāds uzņēmums:

4.1. kas atbilst sīkā (mikro), mazā un vidējā uzņēmuma definīcijai, kura noteikta Komisijas 2014.gada 17.jūnija Regulas (ES) Nr.651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108.pantu (turpmāk – Komisijas regula Nr.651/2014), I pielikuma 2.pantā, vai lielā uzņēmuma definīcijai, kura noteikta Komisijas regulas Nr.651/2014 2.panta 24.punktā;

4.2. kas reģistrēts Dienestā kā nodokļu maksātājs un atbilst vienam no šādiem nosacījumiem:

4.2.1. atbalsta perioda mēnesī uzņēmuma apgrozījums ir krities vismaz par 20 %, salīdzinot ar vidējo apgrozījumu 2020.gada augustā, septembrī un oktobrī kopā, un atbalsta perioda mēnesī apgrozījums krities vismaz par 30 %, salīdzinot ar apgrozījumu 2019. vai 2020.gada atbilstošajā mēnesī;

4.2.2. uzņēmums reģistrēts Dienestā kā nodokļu maksātājs pēc 2020.gada 1.janvāra un atbalsta perioda mēnesī tā apgrozījums ir krities vismaz par 20 %, salīdzinot ar vidējo apgrozījumu 2020.gada augustā, septembrī un oktobrī kopā;

4.2.3. uzņēmums uzsācis saimniecisko darbību pēc 2019.gada 1.janvāra un atbalsta perioda mēnesī tā apgrozījums ir krities vismaz par 20 %, salīdzinot ar vidējo apgrozījumu 2020.gada augustā, septembrī un oktobrī kopā;

4.2.4. atbalsta perioda mēnesī uzņēmuma apgrozījums ir krities vismaz par 30 %, salīdzinot ar apgrozījumu 2019.gada atbilstošajā kalendāra mēnesī, un apgrozījums kopš 2020.gada 1.aprīļa vismaz trīs mēnešus ir pārsniedzis 10 % no 2019.gada atbilstošā kalendāra mēneša apgrozījuma.

No iepriekš minētajām tiesību normām tiesa secina, ka likumdevējs ir veicis uzņēmumu iedalījumu gan pēc uzņēmuma apgrozījuma krituma rādītājiem, gan arī atsevišķi izdalot uzņēmumus, kas reģistrēti Dienestā kā nodokļu maksātāji pēc 2020.gada 1.janvāra, kā arī atsevišķā grupā uzņēmumus, kas saimniecisko darbību uzsākuši pēc 2019.gada 1.janvāra, paredzot to kā objektīvu kritēriju, lai visiem uzņēmumiem, kas atrodas salīdzināmos apstākļos, piemērotu vienotus noteikumus.

[9] Kā izriet no lietas materiāliem, pieteicēja Dienestā vērsās 2021.gada 10.jūnijā, lūdzot piešķirt tai atbalstu par 2021.gada maiju, pamatojot to ar Noteikumu Nr.676 4.2.1.apakšpunktu.

Dienests uzsver, ka pieteicēja 2021.gada 10.jūnija iesniegumā atbalsta piešķiršanu pamatojusi ar Noteikumu Nr.676 4.2.1.apakšpunktu, līdz ar to tika vērtēta atbilstība vienīgi šim konkrētajam apakšpunktam. Pieteicējas atbilstība Noteikumu Nr.676 4.2.3. apakšpunktam netika vērtēta.

Tiesa nevar piekrist šādai formālai Dienesta atbalsta piešķiršanas izpratnei.

[9.1] Kā jau iepriekš tiesa norādīja, likumdevējs apzināti izdalījis uzņēmumus atsevišķās kategorijās, paredzot to kā objektīvu kritēriju, lai visiem uzņēmumiem, kas atrodas salīdzināmos apstākļos, piemērotu vienotus noteikumus.

Noteikumu Nr.676 7.^{2} 1. un 7.^{2} 2.apakšpunkta piemērošana ir pakārtota lēmumam, kuros "rāmjos" pieteicēja objektīvi ietilpst, nevis kuros pati sevi ir ielikusi. Citiem vārdiem sakot, ja Dienests konstatē, ka pieteicēja kvalificējas pēc cita kritērija, proti, šajā gadījumā tas ir formālais kritērijs "uzņēmums uzsācis saimniecisko darbību pēc 2019.gada 1.janvāra", neskatoties uz to, ka pieteicēja līdz piešķirt pabalstu, pamatojoties uz 4.2.1.apakšpunktu, Dienestam, ievērojot privātpersonas tiesību ievērošanas principu un taisnīguma principu pēc savas iniciatīvas jāpiemēro tā norma, ar kuru attiecībā uz pieteicēju iespējams panākt taisnīgāko rezultātu. Taisnīguma princips ir fundamentāls vispārējais tiesību princips. Atbilstoši objektīvai izpratnei par taisnīgumu ikviens saņem to, kas viņam pienākas.

[9.2] Lietā nav strīda, ka Dienesta rīcībā bija informācija, ka pieteicēja uzsākusi saimniecisko darbību pēc 2019.gada 1.janvāra, turklāt tas ir objektīvs rādītājs, kuru nevar izmainīt. Proti, Dienests Lēmumā norāda, ka pieteicēja komercreģistrā ir reģistrēta tikai 2019.gada 23.jūlijā, bet no 2019.gada 25.septembra reģistrēta kā pievienotās vērtības nodokļa maksātāja. Iepriekš minētā informācija norādīta kā Dienesta pamatojums tam, kādēļ konkrētajā gadījumā 2019.gada maijs kā salīdzināmais periods atbalsta par 2021.gada maiju apmēra noteikšanai nebija izmantojams.

Tāpat nav arī strīda, ka attiecībā uz pieteicēju izpildās otrs 4.2.3.apakšpunktā ietvertais priekšnoteikums "atbalsta perioda mēnesī tā apgrozījums ir krities vismaz par 20 %, salīdzinot ar vidējo apgrozījumu 2020.gada augustā, septembrī un oktobrī kopā" (pieteicējas apgrozījums 2021.gada maijā bija 5615 *euro*, savukārt vidējais apgrozījums 2020.gada augustā, septembrī un oktobrī kopā bija 269 281 *euro*, no minētā secināms, ka pieteicējas apgrozījums atbalsta perioda mēnesī ir krities vismaz par 20 % salīdzinājumā ar uzņēmuma vidējo apgrozījumu 2020.gada augustā, septembrī un oktobrī kopā).

Ievērojot iepriekš minēto, secināms, ka pieteicēja atbilst formālajam kritērijam, kuru Dienestam bija jāpārbauda vispirms, sākot vērtēt iesniegumu, proti, Noteikumu Nr.676 4.2.3.apakšpunktam.

[9.3] Tāpat norādāms, ka Senāts citā lietā par atbalsta piešķiršanu norādījis, ka no Noteikumu Nr.676 10.punkta izriet, ka Dienests 20 darbdienu laikā no lēmuma pieņemšana dienas izmaksā atbalstu, bet lēmuma pieņemšanas termiņu minētā norma nenosaka. Otrkārt, Dienests lēmumu par atbalsta piešķiršanu pieņem, pamatojoties uz nodokļu maksātāja iesniegumā norādīto informāciju, kuru iespēju robežās pārbauda, un tāpēc Dienestam ir tiesības pieprasīt papildu informāciju, lai pārliecinātos par atbalsta piešķiršanas priekšnoteikumu izpildīšanos (*Senāta 2022.gada 11.jūlja rīcības sēdes lēmuma lietā Nr.SKA-882/2022 4.punkts*).

Kā izriet no lietas materiāliem, pieteicēja 2021.gada 14.jūlijā vērsās Dienestā ar iesniegumu par atbalsta apgrozāmo līdzekļu plūsmas krituma kompensēšanai piešķiršanu par 2021.gada jūniju (*lietas 95.lapa*). Iesniegumā tāpat kā 2021.gada 10.jūnija iesniegumā atbalsta piešķiršana pamatota ar Noteikumu Nr.676 4.2.1.apakšpunktu, taču šajā gadījumā Dienests, saņemot iesniegumu, ir vērsies ar informācijas pieprasījumu pie pieteicējas tiesību normas pamata precizēšanai (*lietas 98.lapa*). Pieteicēja precizēja iesniegumā norādīto tiesību normas pamatu no Noteikumu Nr.676 4.2.1.apakšpunkta uz 4.2.3.apakšpunktu (*lietas 99.lapa*), attiecīgi Dienests ar 2021.gada 13.augusta lēmumu Nr.33.17-3/17.7.3/83974 pieteicējai prasīto atbalstu piešķīra (*lietas 21.–22.lapa*).

Līdz ar to secināms, ka Dienests nav ierobežots nepieciešamības gadījumā pieprasīt papildu informāciju no uzņēmuma, lai pārliecinātos par atbalsta piešķiršanas priekšnoteikumu izpildīšanos.

[9.4] Konkrētajā gadījumā Dienests šauri un formāli vērtējot pieteicējas iesniegumu atbalsta piešķiršanai, ir ņēmis vērā tikai to normu, ko pati pieteicēja 2021.gada 10.jūnija iesniegumā norādījusi. Dienests nav vērsies pie pieteicējas, lai precizētu informāciju, ja tāda nepieciešamība bija. Iepriekš minētais novedis pie rezultāta, ka pieteicējai ir piešķirts atbalsts vien 11 498,83 *euro* apmērā (atbilstoši Noteikumu Nr.676 4.2.1. un $7.^2$ 1.apakšpunktam).

Savukārt gadījumā, ja vērtē pieteicējas atbilstību Noteikumu Nr.676 4.2.3.apakšpunktam, tad atbalsta summa apgrozāmo līdzekļu plūsmas krituma kompensēšanai par 2021.gada maiju papildus būtu piešķirama 88 501,17 *euro* apmērā (atbalstam pieprasītā summa 100 000 *euro* mīnus ar sākotnējo lēmumu piešķirtais atbalsts apgrozāmo līdzekļu plūsmas krituma kompensēšanai 11 498,83 *euro* apmērā) (*Dienesta 2022.gada 25.augusta rakstveida paskaidrojums Administratīvajai rajona tiesai, lietas 93.–94.lapa*).

[10] Izskatot pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai ir jāpārbauda, vai pastāv visi labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikumi. Šādā gadījumā iestādes atteikums apmierināt personas prasījumu ir vērtējams vienīgi kā priekšnoteikums, lai persona varētu vērsties tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu (lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas rezultāts). Tas nozīmē, ka pieteikuma par labvēlīga administratīvā akta izdošanu gadījumā parasti atsevišķi netiek izvērtēts iestādes atteikuma izdot labvēlīgu administratīvo aktu tiesiskums (*Senāta 2017.gada 13.jūlija sprieduma lietā Nr.SKA-254/2017 12.punkts, 2012.gada 4.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-339/2012 8.punkts, 2008.gada 23.oktobra sprieduma lietā Nr.SKA-445/2008 8.punkts*).

Apkopojot visu iepriekš minēto, tiesa secina, ka konkrētajā gadījumā pastāv priekšnoteikumi labvēlīgāka administratīvā akta izdošanai, jo pieteicēja iesnieguma izskatīšanas Dienestā brīdī atbilda Noteikumu Nr.676 4.2.3.apakšpunktam. Līdz ar to pieteikums ir apmierināms.

Tiesa procesuālās ekonomijas nolūkā nevērtēs pārējos pieteicējas argumentus, jo iepriekš konstatētais ir patstāvīgs pamats atbalsta apgrozāmo līdzekļu plūsmas krituma kompensēšanai piešķiršanai.

[11] Ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa atbilstoši Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmajai daļai piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Kā izriet no lietas materiāliem, pieteicēja ir samaksājusi valsts nodevu 30 *euro* apmērā par pieteikumu par lietas ierosināšanu tiesā. Ņemot vērā, ka pieteikums ir apmierināms, no atbildētājas Latvijas Republikas par labu pieteicējai piespriežama samaksātā valsts nodeva 30 *euro* apmērā, kas ir atlīdzināma no Dienesta budžeta līdzekļiem.

Valsts nodeva atlīdzināma Ministru kabineta 2013.gada 12.februāra noteikumu Nr.85 "Kārtība, kādā administratīvajā lietā iemaksā, atmaksā un atlīdzina valsts nodevu un iemaksā un atmaksā drošības naudu" 13. un 14.punktā noteiktajā kārtībā.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246.–251.pantu, 289.–291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

apmierināt ārvalsts komersanta filiāles "Forum Cinemas Latvia OU filiāle Latvijā" pieteikumu par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, ar kuru ārvalsts komersanta filiālei "Forum Cinemas Latvia OU filiāle Latvijā" tiktu piešķirts atbalsts apgrozāmo līdzekļu plūsmas krituma kompensēšanai 88 501,17 *euro* par 2021.gada maiju.

Uzlikt par pienākumu Valsts ieņēmumu dienestam viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas izdot labvēlīgāku administratīvo aktu, ar kuru ārvalsts komersanta filiālei "Forum Cinemas Latvia OU filiāle Latvijā" tiktu piešķirts atbalsts apgrozāmo līdzekļu plūsmas krituma kompensēšanai 88 501,17 *euro* par 2021.gada maiju.

Piespriest no atbildētājas Latvijas Republikas par labu ārvalsts komersanta filiāles "Forum Cinemas Latvia OU filiāle Latvijā", reģistrācijas numurs 40203221668, samaksāto valsts nodevu 30 *euro* apmērā, kas atlīdzināma no Valsts ieņēmumu dienesta budžeta līdzekļiem.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese M. Miķelsone